

MÉLYKUTATÁS · BUDAPEST VENDÉGLÁTÁS · 2026

A LÁNGOS-CSAPDA: HOGYAN KANNIBALIZÁLJA AZ OLCSÓ TÖMEGTURIZMUS BUDAPEST GASZTRONÓMIÁJÁT

Forrásalapú elemzés a rekordturizmus és a zsugorodó vendéglátás paradoxonáról

REMÉNYIK ÁRON

RACONTEUR AGENCY · BUDAPEST

ELŐSZÓ

Több mint 15 éve foglalkozom a magyar gasztronómiával, dolgoztam konyhán, segítettem a pályán, lassan két évtizede pedig vendéglátóipari, szállodaipari és étel- italmárkák gondozásán dolgozom. Az elmúlt 5 év hatalmas kihívásokkal telt, ugyanakkor sosem kellett annyira féltetnünk a hazai gasztronómia alakulását, mint most: elszabaduló árak, olcsó tömegturizmus, kétes kormányzati direktíva az elmúlt ciklusokban, tömeges étterembezárások a fővárosban és vidéken, a sor pedig ezzel nem teljes.

Az alábbi forrásalapú kutatást elsősorban vitaindítónak szánom, tiszteletben tartva a szakértők és szakmabeliek véleményét, ugyanakkor egy valamiben talán egyetértünk mindannyian: sürgősen perspektívát kell váltani, mert a rendszer önmagát löki egyre lejjebb és lejjebb, pedig a gasztronómia és az ételek, italok iránti szeretet mindannyiunk egyik közös nyelve.

REMÉNYIK ÁRON · RACONTEUR AGENCY
2026.09.15.

ÖSSZEFOGLALÓ

Budapest vendéglátó-ipara paradox helyzetbe került: a turistaérkezések rekordokat döntenek, miközben a vendéglátóhelyek száma historikus mélypontján van, és a minőségi középkelet-európai tartósan zsugorodik. Az elemzés központi feltevése, hogy az olcsó street food — élén a turisták számára brandelt, átlagosan gyenge minőségű lángos-kultúrával — és az alacsony költségvetésű buliturista (stag party) szegmens együttesen olyan igény- és kínálati torzuláshoz járul hozzá, amely kiszorítja a közepes és magas minőségű gasztronómiát a legforgalmasabb területeken, miközben azt a képzetet keltheti, hogy Budapest vendéglátása egységesen virágzik.

Az alábbi adatok azt bizonyítják, hogy a paradoxon valós és mérhető: rekordszintű turizmus mellett tíz év alatt negyedével kevesebb kereskedelmi vendéglátóhely, csökkenő napi fajlagos külföldi költség, robbanó belvárosi bérleti díjak és a nemzetgazdaság legalacsonyabb bérszintje. Azt viszont, hogy ebben pontosan mekkora szerepe van a lángos-kultúrának és a buliturizmusnak, a rendelkezésre álló statisztikák nem bontják szét — ez a tanulmány munkahipotézise, nem bizonyított ok-okozati összefüggés. Ahol a szöveg feltevést fogalmaz meg, ott azt külön jelöljük, és megírjuk azt is, ami ellene szól. **A kutatás vitairatnak készült: a célja az, hogy a kérdést napirendre tegye, nem az, hogy lezárja.**

-25% VENDÉGLÁTÓHELYEK CSÖKKENÉSE Budapest, 2013–2024 · KSH	5 339 ÉTTEREM, BÜFÉ MARAD BUDAPESTEN 2024 dec. · KSH / G7	7 973 KERESKEDELMI VENDÉGLÁTÓHELY A FŐVÁROSBAN Először 8 000 alatt 2024. dec. 31. · KSH 27.1.2.5.	-7 800 VENDÉGLÁTÓHELY ELTÜNT ORSZÁGOSAN 2019–2024 · MVI statisztika
--	---	---	---

A 2025-ÖS ÉV MEGERŐSÍTI A PARADOXONT

A 2026. június 16-án publikált KSH „Helyzetkép – Turizmus” kiadvány és a kapcsolódó STADAT-frissítések több ponton alátámasztják a kutatás központi tézisé: a turizmus volumene tovább nőtt, miközben a vendéglátóhelyek száma tovább zsugorodott, és a vendéglátóforgalom reálértéken gyakorlatilag stagnált. A „megerősítés” itt konzisztenciát jelent — az adatok illeszkednek a tézishoz —, azt, hogy pontosan mekkora szerepe van ebben a lángos-kultúrának, a buliturizmusnak vagy más tényezőknek, a rendelkezésre álló aggregált statisztikák önmagukban nem bontják szét.

47,2M VENDÉGÉJSZAKA 2025-BEN (REKORD) +5,1% vs 2024 · KSH	+0,6% VENDÉGLÁTÓ FORGALOM VOLUMENE Reálértéken stagnálás · KSH	7 778 KERESKEDELMI VENDÉGLÁTÓHELY BUDAPESTEN 2025 7 973-ról csökkent · KSH 27.1.2.5., dec. 31.	-43,7% ITALÜZLETEK ÉS ZENÉS HELYEK ORSZÁGOSAN 2015–2025 · KSH Helyzetkép
---	--	--	--

A leginkább árulkodó adat a vendéglátó forgalom reál-stagnálása a rekord forgalmú turisztikai környezetben. Miközben a turisztikai szálláshelyek bevétele folyó áron (nominálisan) 12 százalékkal, 1 194 milliárd forintra nőtt 2025-ben, és a vendégéjszakák száma rekordot döntött, a vendéglátóhelyi forgalom volumene mindössze 0,6 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi. Fontos módszertani különbségtétel: a két adat két külön szektort és két külön mérőszámot takar — a szálláshely-bevétel folyó áras (nominális, inflációt tartalmazó), a vendéglátóforgalom pedig volumen áras (reál, inflációtól tisztított). A kettő tehát közvetlenül nem vethető össze, és a nominális szálláshely-növekedésből nem lehet egyenesen a vendéglátás árszínvonalára következtetni. Amit a volumenadat önmagában megbízhatóan mutat, az annyi: a vendéglátásban a tényleges (reál) fogyasztás gyakorlatilag stagnált — vagyis a rekordszámú vendégéjszaka és a bővülő turistaforgalom nem járt együtt érdemi reál-forgalombővüléssel a vendéglátóhelyeken.

„A turisztikai szálláshelyeken rekordmagas, 47,2 millió vendégéjszakát regisztráltak, 5,1%-kal többet, mint 2024-ben. A vendéglátóhelyi forgalom volumene 0,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbi.”

KSH Helyzetkép – Turizmus · 2026. június 16.

A KSH Helyzetkép adatai a strukturális kettősséget is megmutatják. Egyfelől a turizmushoz köthető ágazatok bruttó hozzáadott értéke a nemzetgazdaság egészének 7,0, a tovaggyűrűző hatással együtt 10,2 százalékát tette ki 2024-ben. Ugyanakkor a turisztikai szektor két fő ágazata — a szálláshely-szolgáltatás és a vendéglátás — együttesen mindössze 2,3 százalékát adta az összes hozzáadott értéknek. Másfelől a kereskedelmi vendéglátóhelyek száma országosan tíz év alatt negyedével esett vissza: 2025. június végén 35 404 egység működött. Ezen belül az italüzletek és zenés szórakozóhelyek száma 43,7 százalékkal zsugorodott, éttermekből és büfékből 16,1 százalékkal üzemelt kevesebb, mint 2015-ben, miközben a cukrászdák száma enyhén, 1,4 százalékkal nőtt. A tízéves keret azonban elfed egy fontos fordulatot: az éttermek és büfék száma 2015 és 2019 között gyakorlatilag változatlan volt (25 278-ról 25 325-re), a teljes visszaesés 2019 után következett be (21 190-re, –16,3 százalék). Ugyanez igaz a cukrászdákra, amelyek 2019-ig még bővültek (3 654-ről 4 013-ra), azóta viszont 8 százalékkal fogytak. A vendéglátóhálózat zsugorodása tehát nem lassú, évtizedes erózió, hanem 2019 utáni törés — miközben a zárt rendszerű, munkahelyi és közétkeztetési egységek száma ugyanebben a tíz évben 5 536-ról 6 743-ra, közel 22 százalékkal nőtt. Az étkezés nem tűnt el, csak egyre kisebb hányada történik kereskedelmi vendéglátóhelyen.

A két adat eltérő kört fed le: a hozzáadottérték-arány a tágan vett turizmusé a kapcsolt ágazatokkal és a tovaggyűrűző hatással együtt, a boltszám-csökkenés viszont szűken a kereskedelmi vendéglátóhelyeké — a kettősség tehát nem közvetlen ellentmondás, hanem azt jelzi, hogy az ágazat makroszintű súlya és a hálózat fizikai zsugorodása egyszerre igaz. Módszertani megjegyzés: a 10,2 százalék a bruttó hozzáadott értékre vonatkozik, nem a GDP-re, és 2024-es adat. A sajtóban ez a szám GDP-arányként és 2025-ös adatként is megjelent; a KSH kiadványának törzsszövege viszont egyértelmű, és ez a tanulmány azt követi. A szűkebb, valóban vendéglátásra vonatkozó mutató ennél jóval kisebb: 2,3 százalék. Ez utóbbi, italüzletekre vonatkozó adat közvetlenül összefügg a kutatás party-turizmus tézisével: a romkocsmá- és kocsmaszektor a látható turistaforgalom ellenére sem stabil, sőt tartósan fogy.

- Az Airbnb-korlátozás mérhető hatása: A VI. kerület (Terézváros, a Bulinegyed magja) önkormányzata a 2024. szeptemberi ügyszabványozás helyi szavazás után (20,52%-os részvétel, 54% igen) korlátozta a rövid távú lakáskiadást; a rendeletet a Kúria 2025. november 11-én törvényesnek találta (Köf.5.023/2025/4.), és 2026. január 1-jén lépett hatályba. A KSH-adatok szerint 2026 májusában a kerületben kiadható férőhelyek száma 44 százalékkal volt alacsonyabb az egy évvel korábbinál, a turisztikai szálláshelyek vendégszáma pedig 2026 első öt hónapjában 30 százalékkal esett vissza.
- A kereslet részben áthelyeződött: Budapest vendégforgalma 2026 első öt hónapjában 1,4 százalékkal nőtt — Terézváros adatai nélkül viszont 7,9 százalékkal. A különbség arra utal, hogy a buliturizmus földrajzilag koncentrált és terelhető jelenség, nem pedig a város egészének szerves kereslete. Az áthelyeződés ugyanakkor nem volt teljes: a Portfolio 2026. szeptemberi elemzése szerint a kieső mintegy 95 ezer vendégéjszakának csak a negyedét vették át a szállodák, a hirdetések háromnegyede pedig fél évvel a tiltás után is elérhető maradt. A kereslet egy része tehát egyszerűen eltűnt, egy másik része pedig a szabályozatlan piacra szorult.
- Stratégiai tanulság: A Terézváros-eset alátámasztja (bár egyetlen esetként önmagában nem bizonyítja), hogy a zonális szabályozás (amit a kutatás 6. fejezete javasol) alkalmas lehet a party-turizmus terelésére — a nyitott kérdés az, hogy a felszabaduló terület minőségi vendéglátás, újabb olcsó kínálat vagy egyszerűen a szabályozatlanság tölti-e be.

A vendég szerkezet is árnyalja a képet: a KSH szerint 2025-ben a külföldi látogatók nemcsak nagyobb számban (+4,4%) érkeztek, hanem a korábbinál 15 százalékkal hosszabb időt töltöttek itt, és 12 százalékkal többet költöttek. Fontos árnyalat, hogy a forrás ezt a külföldi látogatók összességére közli, nem egy főre vetítve — az összesített többletköltség részben a nagyobb létszámból és a hosszabb tartózkodásból is fakad, tehát önmagában nem bizonyítja, hogy fejenként költenének lényegesen többet. A KSH STADAT egy utazásra vetített adatai ezt meg is erősítik: az átlagos tartózkodás 2,26-ról 2,49 napra (+10,3%), az egy utazásra jutó költség 65 261-ről 69 782 forintra (+6,9%) nőtt — érdemi, de az összesített +15 és +12 százaléknál jóval szerényebb elmozdulás. Sőt, a KSH Helyzetkép egy adata egyenesen az ellenkező irányba mutat: a Magyarországra érkező külföldiek átlagos napi költsége 2025-ben 28 ezer forint volt, 900 forinttal kevesebb, mint egy évvel korábban. Több vendég, hosszabb tartózkodás és nagyobb összesített költség mellett tehát a napi fajlagos költség csökkent — pontosan az a minta, amit a kutatás a mennyiségi, alacsony fajlagos értékű turizmus térnyeréseként ír le. A britek koncentrációja külön is szembeűnő: míg a németek magyarországi vendégéjszakáinak 42 százaléka kötődött a fővároshoz, addig az Egyesült Királyságból érkezőknél ez az arány 92 százalék volt. A brit kereslet tehát gyakorlatilag kizárólag Budapestre irányul, míg a németek a vidéket is felfedezik. A minőségi átállás tehát elindulhatott, de nem egyenletes, és Budapest belvárosában a buliturista-profil továbbra is domináns.

Külön figyelemre méltó a belföldi kereslet visszaesése: a KSH adatai szerint a többnapos belföldi utazáson részt vevők aránya 47 százalékra csökkent. Az okot maga a KSH nem nevezi meg; az adatot feldolgozó mfor.hu elemzése szerint „ebben szerepet játszanak az utóbbi évek – főleg vendéglátás – áremelkedései is”. A magyarázat tehát újságírói értelmezés, nem statisztikai megállapítás — az érzékenységi hatás iránya viszont illeszkedik a kutatás „eltűnő törzsközönség” téziséhez: a hazai törzsközönség árokból is kiszorul.

★ 2026 — ÚJ TÉNYEZŐ

A VÁLASZTÁS UTÁNI FORINTERŐSÖDÉS ÁRAZZA KI AZ EURÓPAI BEUTAZÓT

A kutatás lezárása óta egy makrogazdasági fejlemény alapjaiban rendezte át a beutazó turizmus árszerkezetét. A 2026. április 12-i parlamenti választásokat követően a forint évek óta nem látott, hirtelen és markáns erősödése következett. Ez a kutatás egészét kiegészítő, önálló nyomásfaktorrá vált: az árfolyam-elmozdulás a korábban „olcsó desztináció” -ként pozícionált Budapestet egy csapásra megdrágította az eurós vendég számára — miközben a strukturális problémák (lángos-kultúra, buliturista-profil, eltűnő középkategória) változatlanul fennállnak.

377 → 350 EUR/HUF ÁRFOLYAM (VÁLASZTÁS ELŐTT → JÚNIUS) Ft/€ · Index / Portfolio, 2026	−11,3% FORINTERŐSÖDÉS ÉVES SZINTEN (MÁJUS) 403,95 → 358,40 Ft/€ · Bankmonitor	+12–14% DRÁGULÁS A BEUTAZÓ KÜLFÖLDIEKNEK MVI · Infostart, 2026. júl.	120–450e PROGNOSZTIZÁLT VENDÉGÉJSZAKA-KIESÉS Auctoris stressz-forgatókönyv
--	---	---	---

A mechanizmus lényege az árfolyam-vezérelt versenyképesség-romlás. Egy évvel korábban egy euró még 400 forint körül járt; 2026 nyarán rekorderős, 350 forint közeli szintre jutott — ötéves csúcs. Az eurós vendég számára ez azt jelenti, hogy ugyanaz a budapesti szálloda, étterem vagy fröccs forintban változatlan áron is 12–14 százalékkal többbe kerül az ő pénznemében. Az arány aszimmetrikus, és ezt érdemes explicitté tenni: a 400-ról 350 forintra erősödő árfolyam a forint oldaláról 12,5 százalékos elmozdulás, az eurós vendég oldaláról viszont 14,3 százalékos drágulás; a tényadatokkal (403,95 → 358,40 forint) számolva 12,7 százalék. A 12–14 százalékos sáv tehát nem becslés, hanem levezethető. A Magyar Vendéglátók Ipartestülete szerint „a Magyarországra beutazó külföldieknek 12–14 százalékkal drágább lett szinte minden a forint árfolyama miatt, és ennek is van keresletvi visszafogó hatása”.

„Az erős forint ugyan makrogazdasági szempontból kedvező jel lehet, de turisztikai exportként értelmezve a beutazás versenyképességét gyengítheti, miközben a magyarok külföldi utazási hajlandóságát növelheti.”

Auctoris turisztikai elemzés · Turizmus.com, 2026. június

HOGYAN KAPCSOLÓDIK A FORINTHATÁS A KANNIBALIZÁCIÓ TÉZISHEZ?

- A dupla szorítás felerősödése: A minőségi és a magas kategóriájú étterem eddig is nehezen versenyzett a bérleti díjban és a munkaerőért. Most az árfolyam is ellene dolgozik, hiszen a prémium szegmens vendégköre jellemzően külföldi, eurós költésű — épp az a réteg, amelynek Budapest hirtelen 12–14%-kal drágult. Az olcsó street food ezzel szemben abszolút értékben így is olcsó marad, tehát a relatív előnye a lángos-kultúrának tovább nő.
- Az eurós árazású szereplők közvetlen vesztesége: A budapesti szállodák, beutaztató irodák és rendezvényszervezők évtizedek óta euróban áraznak. A Danubius Hotels — sok más szolgáltatóhoz hasonlóan — 400 forint feletti euróárfolyammal tervezte az évet; a 350 körüli szint nemcsak a profitot csökkenti, hanem Magyarország egész versenyképességét érinti. Ezek jellemzően a magasabb minőségű, nem a lángos-szegmens szereplői.
- A buliturista viszont árérzékeny — és most máshová mehet: A stag party és az olcsó kocsmaturista szegmens definíció szerint a legalacsonyabb büdzséjű. Számukra a 12–14%-os drágulás pont az a küszöb, amely átterelheti őket olcsóbb konkurens desztinációkba (Prága, Krakkó, Bukarest). Vagyis a forinterősödés — paradox módon — épp azt a szegmenst tudja leginkább elriasztani, amelyet a város amúgy is szívesen cserélne le.
- A hazai törzsközönség végképp külföldre megy: Miközben a beutazás drágul, a magyarok számára az erős forint olcsóbbá teszi a külföldi nyaralást. Az MVI szerint idén jelentősen több magyar nyaral külföldön, „köztük olyanok is, akik korábban ezt nem engedhették meg maguknak” — tovább apasztva a minőségi hazai vendéglátás amúgy is fogyó törzsközönségét.

A hatás 2026 nyarára már mérhető, nem elméleti. A Magyar Vendéglátók Ipartestülete gyenge szezonról számolt be: a szállodai előfoglalások alapján a 2025-ös azonos időszakhoz képest visszaesés várható, és bár Budapesten kisebb a csökkenés, mint a Balatonnál, a fővárosban „a külföldi vendégek száma és költési hajlandósága csökkent”.

Az Auctoris előrejelzése szerint a bázisforgatókönyv 120–220 ezer, a valószínű stresszforgatókönyv 250–450 ezer vendégéjszaka-kieséssel számol — súlyos esetben az 500–800 ezres sáv sem zárható ki.

Fontos árnyalat viszont, hogy az árfolyam nem egyenlő az árszínvonallal: a 2026. májusi magyar inflációs adatokból kiderült, hogy az erős forint önmagában nem tette olcsóvá az itthoni fogyasztást, mert a forintárak közben tovább emelkedtek: az általános infláció ugyan 1,8 százalékra lassult 2026 májusában, a szolgáltatások ára viszont 4,3 százalékkal nőtt — vagyis épp a turisztikailag releváns tételek drágultak az átlagnál gyorsabban. Vagyis a beutazó vendég a kettős hatást kapja — erős forint plusz hazai infláció —, ami a versenyképesség-romlást tovább mélyíti. A forinthatás így nem felváltja, hanem felerősíti a kutatás eddigi megállapításait: a minőségi, eurós vendégre építő vendéglátás szorul leginkább, miközben az olcsó tömegkínálat relatív pozíciója stabil marad.

◆ 2026 — SPORTESEMÉNYEK

EGYSZERI SPORTESEMÉNY-CSÚCSOK: STATISZTIKAI ZAJ, NEM TRENDFORDULAT

Az idei nehéz szezont két kiemelkedő nemzetközi sportesemény enyhíti, ám egyik sem üzemi (strukturális) szinten, hanem kivétel (esemény) szinten hat. Ez fontos módszertani különbségtétel: ezek a csúcsok néhány napos, földrajzilag és időben koncentrált keresletlökést adnak, amelyek felfelé torzítják a 2026-os éves aggregát számokat, de nem változtatják meg a vendéglátóipar alapvető szerkezeti pályáját. Statisztikai értelemben zajt visznek a rendszerbe — nem trendfordulatot.

90–140M€ BL-DÖNTŐ BECSÜLT GAZDASÁGI HATÁSA (10 NAP) GKI · 32–50 Mrd Ft · Origo	+20–30% BECSÜLT VÁROSI TURISTAFORGALOM-UGRÁS A DÖNTŐ KÖRÜL Világgazdaság, 2025. nov.	61 035 A BL-DÖNTŐ NÉZŐSZÁMA (67 000-ES STADIONKAPACITÁS MELLETT) 2026. máj. 30. · UEFA	40 éve MAGYAR NAGYDÍJ MEGSZAKÍTÁS NÉLKÜL (41. FUTAM) 2026. júl. 24–26. · Hungaroring
--	--	--	--

A 2026. május 30-i UEFA Bajnokok Ligája-döntő (PSG–Arsenal, Puskás Aréna) kapcsán számos iparági szereplő saját elmondása szerint kiugró forgalomnövekedésről számolt be. Fontos forrásbeli különbségtétel: a 20–30 százalékos forgalomnövekedés a döntőt megelőzően, előzetes várakozásként jelent meg (Világgazdaság, 2025. november), nem utólag auditált tényadatként; a GKI becslése pedig a teljes, mintegy tíznapos eseményablakra 90–140 millió euró (32–50 milliárd forint) közvetlen gazdasági hatást valószínűsített. Akár a várakozás, akár a tényleges kiugrás felől nézzük: ez valós és jelentős, de egyszeri lökés — épp az egyszerisége miatt a 2026-os éves adatokat kivételszinten, nem üzemi szinten húzza fel. Egy teltházas stadion egyetlen hétvégeje nem oldja meg a bérleti spirált, a munkaerőhiányt vagy a középkategória strukturális erózióját. A 2025 novemberi várakozást egyébként az utólagos adatok sem igazolták vissza: a Visit Hungary elemzése szerint 2026 májusában — épp a döntő hónapjában — Budapest külföldi vendég száma 1,4, a külföldi vendégéjszakák száma pedig 4,5 százalékkal csökkent az egy évvel korábbihoz képest.

„A szállodák, éttermek, közlekedési szolgáltatók és kiskereskedelmi egységek forgalma a rendezvényt megelőző napokban megugorhat, a város turisztikai forgalma a várakozások szerint 20–30 százalékkal is nőhet.”
Világgazdaság a budapesti BL-döntő gazdasági hatásáról · 2025. november

A 41. Formula 1 Magyar Nagydíj (2026. július 24–26., Hungaroring) ehhez hasonlóan csak enyhíti az idei nehéz szezont, nem fordítja meg. A verseny hagyományosan teltházas, több tízezer külföldi látogatót vonz — de a fogyasztás nagy része a pálya zárt, prémiumáras büférendszerében csapódik le (a helyszíni árak jelzésértékűek: 5 000–8 000 Ft egy meleg étel, 2 000–2 500 Ft egy sör, az átlagos hamburger 6 000–7 000 Ft, a prémium változat akár 14 000

Ft), nem a városi minőségi vendéglátásban. A hatás tehát részben elszigetelt a mogyoródi helyszínre, és időben is a július végi néhány napra korlátozódik.

MIÉRT NEM MENTI MEG A SZEZONT A KÉT SPORTCSÚCS? — A „KIVÉTEL VS. ÜZEM” LOGIKA

- Időbeli koncentráció: Mindkét esemény néhány naptári napra korlátozódik. A vendéglátóipar fenntarthatósága viszont a 365 napos alapkereslettől függ — egy májusi hétvége és egy júliusi hétvége nem tölti fel a köztes hónapok kieső forgalmát.
- Földrajzi koncentráció: A BL-döntő haszna a stadion környékén és a belvárosi szurkolói zónákban csapódik le; a Nagydíj jórészt a Hungaroring zárt területén. A perifériás és a nem érintett belvárosi minőségi éttermek ebből keveset látnak.
- Aggregátum-torzítás: Amikor 2026 végén megjelennek az éves KSH-számok, ezek az egyszeri csúcsok felfelé húzzák az átlagot — ami elfedheti a mögöttes strukturális gyengülést. Épp ezért módszertanilag el kell különíteni az esemény-vezérelt kiugrást a szerkezeti trendtől.
- Nem a kannibalizált szegmenst segítik: A sportturista jellemzően a stadion/pálya körül és a szurkolói zónákban költ (sör, gyorsétel, merchandise) — vagyis épp azt az olcsó/tömeg szegmenst erősíti, nem a veszélyeztetett minőségi középkegóriát.

◆ FIFA — 2026, USA

A 2026-OS FIFA-VILÁGBAJNOKSÁG: VAN-E ELSZÍVÓ HATÁS?

A kérdés jogos: a 2026-os labdarúgó-világbajnokságot az USA, Kanada és Mexikó rendezte (2026. június–július), épp a magyar főszezonnal átfedésben. Elméletileg ez elszívhatta volna az európai utazókat a tengerentúlra, csökkentve Budapest beutazó forgalmát. A friss adatok azonban egy meglepő és árnyaltabb képet mutatnak: a foci-vb valójában nem szívta el olyan mértékben az európai turistát az USA-ba, mint várták — sőt, az európai USA-irányú utazás önmagában is jelentősen visszaesett.

A Cirium légiforgalmi elemző adatai szerint az Európából az USA-ba tartó, 2026 júliusára szóló repülőjegy-foglalások éves összevetésben 14,22 százalékkal csökkentek. A legnagyobb visszaesések épp a nagy nyugat-európai repülőterekről indultak: Frankfurt –36%, Barcelona –26%, Amsterdam –23%, Párizs –21%; a müncheni és az athéni kapu szintén a legnagyobb esést mutatók között volt, publikált százalékos érték nélkül. Két megfigyelés fontos: az adatok irányfüggők — Barcelonából például az USA felé –26%, fordított irányban viszont +5% a foglalás —, és a Cirium maga is jelzi, hogy harmadik féltől származó, irányjelző adatsorról van szó, nem auditált foglalási statisztikáról.

A vb-házigazda városokba irányuló júliusi kereslet is 5 százalékkal esett vissza Európából. Vagyis a világbajnokság nem tudta ellensúlyozni azt a szélesebb tendenciát, amelyet a szaksajtó „Trump-slump”-nak nevez: az USA-ba irányuló nemzetközi turizmus tartós csökkenését.

„Sok szokásos szabadidős utazó eltolta az utazási dátumait, hogy elkerülje a meccsek okozta tömeget, ami azt jelenti, hogy a torna a meglévő turizmust helyezte át, nem pedig jelentős új keresletet teremtett.”

NomadLawyer elemzése az NTTO (National Travel and Tourism Office) adatai alapján · 2026. július

MIT JELENT EZ BUDAPEST SZEMPONTJÁBÓL? — AZ ELSZÍVÓ HATÁS CÁFOLATA ÉS A VALÓS KOCKÁZAT

- Közvetlen elszívó hatás: nem igazolható. Az adatok nem azt mutatják, hogy az európaiak tömegesen az USA-ba mennének a vb miatt Budapest helyett. Épp ellenkezőleg: az USA-ba irányuló európai kereslet zuhan (–14% júliusra). A vb tehát nem terel el érdemi európai keresletet Budapestről a tengerentúlra.
- „Crowding-out” — de az USA-n belül. A kiszorító hatás a szakirodalom szerint valóban létezik, de főként a házigazda országon belül jelentkezik: a nem-szurkoló turisták kerülnek a meccsvárosokat a tömeg és az árak miatt (ahogy a London 2012-es példáján is látszott). Ez az USA belső jelensége, nem Budapest-releváns elszívás.
- A releváns kockázat közvetett: a brit szurkolói szegmens. Budapest legfontosabb party-turista-forrása a brit piac. Ha a brit futballrajongók egy része a nyári diszkrecionális utazási keretét a tengerentúli vb-re fordítja, az elvben mérsékelheti a budapesti legénybúcsú-forgalmat — de erre konkrét, Budapestre lebontott adat egyelőre nincs, így ez feltételezés, nem bizonyított hatás.
- Nettó következtetés: a vb közvetlen elszívó hatása Budapestre az adatok alapján gyenge vagy nem kimutatható. A magyar beutazó turizmus idej gyengeségét sokkal inkább a forinterősödés, a hőhullám és a közel-keleti légi átszállási gondok magyarázzák — a vb legfeljebb marginális, közvetett tényező a brit szegmensben keresztül.

Összefoglalva: a feltételezés, hogy az USA-beli vb elszívta a hazai turizmus keresletét, az adatok tükrében nem igazolható közvetlen hatásként. A világbajnokság inkább az USA saját beutazó turizmusát nem tudta felpörgetni, mintsem, hogy Európából vonzott volna el jelentős keresletet. Budapest idej nehézségei elsősorban belső és regionális okokra (árfolyam, időjárás, légi kapcsolatok), nem a tengerentúli vb-re vezethetők vissza.

01 — MECHANIZMUS

A KANNIBALIZÁCIÓ MECHANIZMUSA

A vendéglátó-ipari kannibalizáció fogalma arra a folyamatra utal, amikor egy piaci szegmens — jelen esetben az olcsó, turistaorientált street food és a party-turizmus infrastruktúrája — a vonzerő és a bérleti piac szempontjából kiszorítja a magasabb értéket termelő szegmenseket. Ez a tanulmány munkahipotézise. A lánc egyes elemeire erős adat áll rendelkezésre (a bérletidíj-robbanás, a bérhátrány, a fogyó üzletszám), másokra csak levezetés vagy szakmai tapasztalat — a szöveg ezt végig megkülönbözteti.

Budapest belvárosi vendéglátó-piaca különösen sebezhető erre a folyamatra, mert a fő turistaáramlások földrajzilag szűk területre koncentrálnak: a Parlamenttől a Vásárcsarnokig húzódó sávra, a Bulinegyedre (VII. kerület) és a Várnegyed környékére. Ezen a területen a

bérleti díjak a turizmus által hajtott kereslet miatt látványosan elszakadtak a város többi részétől. A Cushman & Wakefield mérése szerint a budapesti prime üzletutcák bérleti díja 2023 és 2025 között 1 320 euró/m²/évről 1 920 euró/m²/évre emelkedett, és 2025-ben a Fashion Street 33 százalékos éves drágulása volt a legnagyobb egész Európában. A Colliers 2025. augusztusi elemzése szerint a Váci utcában megszűnt az üresedés — a prémium üzletek díja átlagosan 160 euró/m²/hó —, és öt év után újra megjelent a kulcspénz, 50–100 ezer eurós nagyságrendben; a cég ezt kifejezetten a turizmussal magyarázza. A kerületi különbség is éles: 2025-ben az V., VI. és VII. kerületben nettó 8–12 ezer forint/m²/hó volt a díjszint, az Andrásy úton akár 28 ezer forint/m²/hó, miközben Soroksáron vagy Újpest külső részein 2–4 ezer forint/m²/hó áron is lehetett helyiséget bérelni. A kutatás feltevése, hogy ez a díjszint a magas forgalmú, alacsony alapanyagköltségű üzemek felé szelektál — vagyis azok felé, amelyek az olcsó tömegturisztikai keresletre építenek. Fontos jelezni, hogy magát a szelekciós hatást nyilvános adat nem támasztja alá: vendéglátóhelyekre bontott bérletidíj-statisztikát Magyarországon egyetlen piackutató sem publikál.

01 / Bemeneti tényező	02 / Turista profil	03 / Ingatlanhatás	04 / Kínálati torzulás	05 / Eredmény
Diszkont légi járatok + olcsó Airbnb	Alacsony költségű buliturista, stag party csoportok	Bérleti díjak robbanása a belvárosi turistazónákban	Csak magas forgalmú, olcsó étel-üzemek maradnak fenn	Minőségi vendéglátók kiszorulnak vagy bezárnak

1. ábra — a kannibalizációs lánc öt lépése (a kutatás munkahipotézise)

A mechanizmus egyik kulcseleme a törzsközönség eltűnése. A belső kerületek állandó lakónépessége az elmúlt évtizedben jelentősen átalakult: a rövid távú kiadás (Airbnb) és az árszínvonal-emelkedés miatt a lokális középosztálybeli törzsközönség visszavonult a periferiára. **Ha nincs törzsközönség, nincs minőségi kontroll** — az étteremtulajdonos inkább a „láthatatlan idegennek” főz, aki ma itt van, holnap máshol, és soha nem jön vissza reklamálni.

„Az étterembe járó, fizetőképes kereslet csökken. Elég sokszor láttuk mostanában, hogy egy étellel kevesebbet rendelnek. Kevesebb a vendég, és kisebb a fogyasztói kosár.”

Harmath Csaba, a Gault&Millau étteremkalauz szakmai vezetője · G7, 2025. június 11.

02 — A LÁNGOS-JELENSÉG

MÍTOSZ ÉS VALÓSÁG

A lángos önmagában nem probléma — autentikus, történelmi alapja van a magyar konyhában. A probléma a turistaorientált lángosipar kialakulása: egy olyan kínálati kategória, amely a lángos nevét és szimbolikáját hordozza, miközben valójában gyenge minőségű, ipari alapanyagokból készülő, magas haszonkulcsú turisztikai termék.

A jelenség jól dokumentált: az „Artisanal Street Food”-ként ötezer forintért árult gumiszerű tészta, a vizes gulyásleves, a „hazai ízeket” hirdető, de menzaszínvonalú konyhák Budapest legforgalmasabb turistaterületeinek standard kínálatává váltak. Vajda Pierre így ír erről 2026 májusában az Index hasábjain: „Ha így folytatjuk, Budapest lesz Európa legnagyobb, túlárzott üzemi konyhája.”

„A lángos, ami valaha a strandok frivol élvezete volt, most Artisanal Street Foodként kerül a tányérra ötezerért, a tésztája gumiszerű borzalom. A gulyás, amit tizenkét órán át főzött alapléből kellene készíteni, ismét visszavedlett menzaszintű, vizes, paprikás lévé.”

VAJDA PIERRE · INDEX, 2026. MÁJUS

A bisztróhiány is dokumentált jelenség. A pandémia előtti budapesti vendéglátópiacon hiányzott a minőségi közép kategória: a We Love Budapest főszerkesztője szerint „az olcsóbb egységek, illetve a fine dining helyek virágoztak Budapesten, pedig a jó értelemben vett közepes színvonalú és megfizethető konyha hiányzott a főváros palettájáról”. A pandémia utáni bisztrósodás ígérete részben teljesült ugyan, de a gazdasági nyomás és a turistapiaci torzulás ezt az egyensúlyt is fenyegeti.

KATEGÓRIA	KÍNÁLAT ÁLLAPOTA	FŐ KIHÍVÁS	TREND
Fine bistro, fine dining / Michelin	Stabil, néhány csillag	Munkaerőhiány, alapanyagár-robbanás	Budapesten stabil (2025-ben mind a 6 csillagos hely megvédte a címét), a bezárások vidéken: a 2 csillagos tatai Platán Gourmet 2026 júliusában
Közepes-magas minőség (bisztró)	Szisztematikusan csökken	Magas bérleti díj, nincs törzsközönség, turistaverseny	Legsebezhetőbb kategória
Turistaorientált street food	Dominál a belvárosi zónákban	Minőségi kontroll hiánya	Terjeszkedik, imázsrontó
Party-infrastruktúra (kocsmá, romkocsmá)	Fogy: Budapesten – 26,4% (2019–2025)	Lakói panaszok, zajkorlátozás, reputáció	Gyorsabban fogy, mint az étterem, büfé (–21,7%)

1. táblázat — a budapesti vendéglátás szegmensei

03 — VENDÉGTÍPUS

A STAG PARTY TURISTA ÉS AZ OLCSÓ KOCSMATURISTA

A legénybúcsú-turizmus (stag party tourism) Budapest talán legismertebb, egyben legtöbbet kritizált vendégtípusa. A nyugat-európai — elsősorban brit — fiatal csoportok számára Budapest vonzereje egyszerűen megnevezhető: a magyar alkohol a nyugat-európai küldőpiacokhoz képest kiugróan olcsó (az Eurostat 2020-as árszínvonal-felmérésében Magyarország még az

EU legolcsóbbja volt; a 2025-ös adatok szerint már Olaszország vezeti a sort, a brit relációban viszont az árelőny változatlanul nagy), a diszkont légi járatok közvetlenül kötik össze a brit nagyvárosokat Budapesttel, és az ár-érték arány nyugat-európai standardok szerint különlegesen kedvező.

2,4 ÁTLAGOS TARTÓZKODÁSI IDŐ (NAP) Közép-európai legénybúcsú-fővárosok, 2020 · Daily News Hungary	10% AZ ÉJSZAKAI TURISTÁKNAK CSAK ENNYI SZÁZALÉKA TARTOTTA MAGASNAK A BUDAPESTI ÁRAKAT Remenyik et al. · Regional Statistics, 2021, 189. o.	87% KÜLFÖLDI VENDÉGÉJSZAKÁK ARÁNYA BUDAPESTEN 2025 · KSH STADAT 27.1.1.20.
---	--	--

Az akadémiai kutatás (Remenyik és szerzőtársai, Regional Statistics, 2021) egyértelműen kimondja: az alacsony életköltségű városra vonzódó legénybúcsús csoportok nem költenek nagy összegeket — az olcsó szállásra (Airbnb), a polc alján lévő alkoholra és a belépő nélküli romkocsmákra koncentrálódik a büdzsé. A fine dining, a minőségi éttermek és a közepesen magas kategóriájú vendéglátás szinte teljesen kiesnek a fogyasztói kosárból.

„Zajosak és idegesítőek, és nem járnak körbe pénzt költeni. Az egész az olcsó Airbnb-ről és a polc alján lévő szesről szól. Nem tűnik úgy, hogy Budapesttel kapcsolatban bármi más is érdekelné őket, mint az ivóhelyek.”

Budapesti helyi lakos · Offbeat Budapest, 2019

STRUKTURÁLIS ÖSSZEFÜGGÉS: STAG PARTY → GASZTRONÓMIAI KANNIBALIZÁCIÓ

- **Imázshatás:** A részeg, hangos buliturista-csoportok jelenléte elriasztja a magasabb fizetőképességű, gasztronómia iránt érdeklődő turistát. A pozicionálás önerősítő csapdává válik: „Budapest bulihely” → prémium vendégek más desztinációt választanak → a minőségi vendéglátásnak nincs kereslete.
- **Kínálati adaptáció:** A vendéglátók kénytelenek alkalmazkodni a domináns vendégtípushoz. A bulinegyed környékén az éttermek fokozatosan party-kocsmára vagy turistacsapdára cserélték a profiljukat, mert ez rentábilis — a bisztró nem az.
- **A party-szegmens mérhető súlya és pályája:** A bulinegyed gazdasági súlya kisebb annál, mint amekkorát a közbeszéd tulajdonít neki. A G7 cégadat-elemzése szerint 2018-ban a negyed 17,8 milliárdos árbevétele a fővárosi vendéglátás 521 milliárdos forgalmának mindössze 3,4 százalékát adta, és a vizsgált 198 cég közel fele veszteséges volt. Budapesten ráadásul az italüzletek és zenés szórakozóhelyek száma 2019 és 2025 között 26,4 százalékkal esett, gyorsabban, mint az éttermeké és büféké (21,7 százalék). A party-infrastruktúra tehát nem terjeszkedő, hanem maga is zsugorodó szegmens.

Budapest és Prága 2025-ben egyaránt szigorított a stag party turizmus visszaszorítása érdekében, de eltérő eszközökkel. Budapesten bírságok (közterületi vizezés, éjszakai zajongás), sörbicikli-tilalom és pontszerű nyitvatartási korlátozások léptek életbe. Prága ennél tovább ment: ott a szervezett pub crawlokat 22 és 6 óra között teljesen betiltották. Jelzésértékű, hogy a

kötelező éjjeli záróra bevezetését az erzsébetvárosi képviselő-testület 2025. november 12-én 7:5 arányban leszavazta — általános záróra vagy kijárási korlátozás tehát a Bulinegyedben nincs.

Ez jelzi, hogy a hatóságok is elismerik: a jelenség nem gazdaságilag semleges, hanem romboló hatású a városi ökoszisztémára.

04 — OVERTOURISM

AZ OVERTOURISM ÉS A GASZTRONÓMIAI KETTÉSZAKADÁS

A tömegturizmus a gasztronómiában sajátos kettészakadást okoz:

Az egyik oldalon a turistaigény által hajtott, álaautentikus „magyaros” ételkínálat virágzik: lángos-standok, gulyásbárok, kürtőskalácsosok — sok esetben alacsony minőségű, de magas haszonkulcsú termékek, amelyeket a szállásuk közelében sétáló, tájékozatlan külföldi vendég kénytelen „autentikus” élményként elfogadni.

A másik oldalon a valódi, helyi igényekre épülő vendéglátói réteg szisztematikusan zsugorodik. Ismert, meghatározó helyek zártak be 2024–2025-ben. A G7 gazdasági elemzése szerint Budapesten 2013 és 2024 között az éttermek (KSH-kategóriában: étterem, büfé) száma 7 095-ről 5 339-re csökkent — ez 25 százalékos visszaesés tizenegy év alatt. Ezt a KSH Helyzetkép területi bontása is megerősíti: az éttermek és büfék számának 2015 és 2025 közötti visszaesése területi bontásban Budapestet sújtotta a legerősebben, megelőzve Szabolcs-Szatmár-Bereg és Békés vármegyét. A friss KSH-adatok szerint a trend 2025-ben sem fordult meg: az összes fővárosi vendéglátóhely száma — a zárt rendszerű munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetési egységekkel együtt — 2021 és 2025 között 10 243-ról 8 790-re csökkent (június 30-i állapot), Pest vármegyében pedig 4 846-ról 4 097-re. Itt fontos az adatkörök megkülönböztetése, mert a KSH két párhuzamos idősort vezet. A tágabb sor az összes vendéglátóhelyet számolja, a zárt rendszerű egységekkel — munkahelyi étkezdékkel, iskolai és kórházi közétkeztetéssel, rendezvényi ellátással — együtt; ezek Budapesten nagyjából ezer üzletet tesznek ki. A szűkebb sor csak a kereskedelmi, vagyis bárki által látogatható helyeket tartalmazza: éttermet, büfét, cukrászdát és italüzletet. Ebből a szűkebb körből 2024 végén 7 973 működött a fővárosban — ekkor süllyedt a szám először nyolcezer alá —, 2025 végére pedig 7 778-ra fogyott. Ugyanerre a két időpontra az összes vendéglátóhely száma 8 987, illetve 8 786 volt. A két számsor tehát nem egymásnak ellentmondó érték, hanem eltérő kör, és mindkettő ugyanabba az irányba mozog: fogy.

Nemzetközi összevetésben Magyarország kiugró eset. Az Eurostat vállalkozásdemográfiai adatai szerint (NACE I56, élelmiszer- és italszolgáltatási tevékenységek) 2021 és 2024 között az Európai Unió mind a 27 tagállama közül Magyarországon csökkent a leggyorsabban a vendéglátó-vállalkozások száma: 27 979-ről 26 370-re, 5,8 százalékkal. Rajtunk kívül még négy országban fogyott az állomány — Dániában 3,7, Olaszországban 1,5, Lettországon 0,9 és Svédországban 0,4 százalékkal —, a többi huszonkettőben nőtt. Magyarország tehát nem egyedül csökken, de egyedülként csökken öt százaléknál nagyobb mértékben: a második helyen álló Dániától is 2,1 százalékpont választja el, és a magyar visszaesés közel négyszerese az olasz értéknek. Az uniós medián ugyanebben az időszakban +3,6 százalék volt.

A négy másik csökkenő ország azonban nem osztja a magyar helyzet lényegi vonásában. Dánia, Svédország, Olaszország és Lettország egyike sem futott rekordszintű turizmust ezekben az években; a magyar eset sajátossága éppen az, hogy a vendéglátóhálózat zsugorodása történelmi csúcson lévő vendégforgalommal esik egybe. Ha a mezőnyt a turizmusnak erősen kitett országokra szűkítjük, a kép még élesebb: Görögország (+0,4), Spanyolország (+1,3), Horvátország (+1,9), Csehország (+2,1), Lengyelország (+3,6), Portugália (+3,7), Szlovákia (+4,3) és Szlovénia (+6,1) egyaránt növekedett — ebben a kilences mezőnyben Magyarország az egyetlen csökkenő ország.

A legbeszédesebb adat azonban az, hogy ezt a turizmus volumene nem magyarázza. Magyarországon a vendégéjszakák száma 2025-re gyakorlatilag visszatért a 2019-es szintre (33,1 millió a 33,2 millióhoz képest, -0,4 százalék), miközben az összes vendéglátóhely száma 51 329-ről 41 852-re, 18,5 százalékkal esett. Szlovákia fordított esete ugyanezt erősíti: ott a vendégéjszakák száma 14,9 százalékkal zuhant, a vendéglátó-vállalkozásoké mégis 4,3 százalékkal nőtt. A vendéglátóhelyek száma tehát nem a turizmus volumenét követi — a magyar visszaesés okait belül kell keresni, nem egy európai trendben.

Három módszertani megjegyzés tartozik ide. Az Eurostat vállalkozásokat (jogi egységeket) számol, a KSH működő üzleteket, ezért tér el az 5,8 és a 18,5 százalékos érték; a kettő nem cserélhető fel, az irány viszont azonos.

Másodszor: az Eurostat 2021-ben új jogi alapra helyezte a felvételt, így a 2019-es és a 2024-es adat közvetlenül nem vethető össze. Az ilyen összevetésből adódó, látszólag kedvező magyar eredmény (-0,3 százalék) módszertani műtermék, nem valós érték.

Harmadszor: a 2024-es országadatok előzetesek, és az Eurostat 2024-re nem publikál EU27-összesítést, ezért a fenti uniós érték medián, nem átlag; az utolsó hivatalos EU27-aggregátum 2021 és 2023 között 1 524 875-ről 1 568 284-re, 2,9 százalékkal nőtt.

A magyar vendéglátás zsugorodására létezik egy másik, keresleti oldali magyarázat is, amelyet a szakmában többek között Pogátsa Zoltán közgazdász fogalmaz meg: eszerint nem a kínálat torzul, hanem a fizetőképes hazai középosztály szűkült be annyira, hogy egyszerűen nincs elég vendég. Ez az érvelés komoly, és a jelen kutatás adatai több ponton alá is támasztják. A többnapos belföldi utazáson részt vevők aránya 47 százalékra csökkent. A

Emellett a Gault&Millau szakmai vezetője szerint „kevesebb a vendég, és kisebb a fogyasztói kosár”. A KSH-adatokat feldolgozó elemzések a vendéglátós áremelkedést nevezik meg az egyik okként. Az erős forint pedig épp azokat engedi külföldre nyaralni, akik korábban itthon költöttek.

A jelen kutatás ezt nem vitatja, és nem is állítja, hogy a turisztikai összetétel volna az elsődleges hajtóerő. A két magyarázat nem zárja ki egymást: a hazai fizetőképes kereslet szűkülése és a helyére lépő külföldi kereslet összetétele ugyanannak a folyamatnak a két oldala. A kutatás sajátos hozzájárulása az utóbbi. Ha a hazai törzsközönség kiesését elvileg pótolhatná a rekordszámú külföldi vendég, akkor az az igazi kérdés, hogy milyen vendég érkezik a helyére — és az adatok szerint fajlagosan gyengébb. A külföldiek átlagos napi költsége 2025-ben 28 ezer forint volt, 900 forinttal kevesebb az egy évvel korábbinál, a brit vendégéjszakák 92 százaléka pedig a fővárosra koncentrálódik. A keresleti magyarázat tehát megmondja, miért fogy a hazai vendég; ez a kutatás azt vizsgálja, miért nem pótolja a hiányt az, aki a helyére jön.

„Budapest turizmusát a dübörgő kereslet és a bővülő szálláshelykínálat jellemzi, de a túlturizmus kezeletlen problémái minőségi és fenntarthatósági deficiteket okozhatnak. Mindez krízisbe fordíthatja a sikert, lakossági tiltakozásokat, a látogatói vendégélmény elmaradását és vállalkozói, sőt nemzetgazdasági hozamcsökkenést okozhat.”

Karsai Árpád kutatása · Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok, 10. évf. 4. szám, 2025

Az overtourism egyik különösen veszélyes mellékhatása az autenticitás inflációja. Budapest egy brit utazási iroda (Saga Holidays, 2025. szeptember 22.) listáján Európa legautentikusabb gasztronómiai célpontja lett 98/100 ponttal, megelőzve Pireuszt, Athént és Bécsset. A módszertan azonban sokatmondó: a rangsor nem szakértői értékelés, hanem 125 európai város több mint ötezer éttermének Google-értékeléseiből készült szövegelemzés — 60 százalékban az értékelések hangulata, 40 százalékban pedig az „authentic”, „traditional” és „homemade” szavak előfordulási gyakorisága alapján. Vagyis nem azt méri, mennyire jó vagy mennyire autentikus az étel, hanem azt, hogy a vendégek milyen gyakran írják le róla, hogy autentikus. Miközben az autentikusként értékelt ételek egyre nagyobb hányada turistára szabott, gyenge minőségű üzemi konyha, a mérőszám éppen az alacsony elvárásokat tükrözi vissza.

05 — GAZDASÁGI LOGIKA

A „ROSSZ PÉNZ KISZORÍTJA A JÓT” EFFEKTUS

A Gresham-törvény (eredetileg monetáris jelenségre vonatkozó) analógiája szemléletes párhuzam: az alacsony minőségű, magas forgalmú kínálat kiszoríthatja a magasabb minőségű, alacsonyabb forgalmú szereplőket, ha mindkettő ugyanazért a lokációért, munkaerőért és fogyasztói figyelemért versenyez. Fontos, hogy ez analógia, nem szó szerinti közgazdasági törvény alkalmazása — a vendéglátópiac dinamikája ennél összetettebb.

A bezárási hullám mögött a vendéglátók saját diagnózisa: elviselhetetlen közterhek, meredeken emelkedő alapanyagárak, tarthatatlan bérleti díjak és krónikus munkaerőhiány — plusz a turizmusfejlesztési hozzájárulás, amely azokat is sújtja, akik a turisták fogyasztásából gyakorlatilag nem profitálnak. (A kulcs a 10/2026. (I. 30.) Korm. rendelet nyomán 2026. február 1-jétől 4-ről 2 százalékra csökkent az étteremre, majd a 24/2026. (II. 13.) Korm. rendelettel a cukrászdára is; a büfé, a gyorsétterem és a szálláshely-szolgáltatás maradt 4 százalékon.)

A KÖZÉPKATEGÓRIA HALÁLÓS SZORÍTÁSA — STRUKTURÁLIS OK-OKOZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK

- **Bérleti spirál:** A belvárosi bérleti díjak a turistakeresletet tükrözik, és a különbség a városon belül nagyságrendi: a belső kerületekben 8–12 ezer forint/m²/hó, a külső kerületekben 2–4 ezer forint/m²/hó a díjszint. Az ülővendégre alapozott, étkezőközpontú üzleti modell fizikailag több teret igényel és lassabb forgalomsebességgel működik, mint egy pultos egység — ebből következik a kutatás feltevése, hogy a bisztró fajlagosan nehezebben termeli ki ugyanazt a bérleti díjat. Az üzlettípusonkénti fajlagos bevételről azonban nincs magyar adat, így ez levezetés, nem mérés.

- **Árnyomás alulról:** A turisták részben az olcsóság miatt jönnek Budapestre. A lángos-turizmus és a party-turizmus erős „olcsó hely” percepcióra épít, ami megnehezíti az áremelést a minőségi szegmensek számára is — a vendég referenciává teszi a lángos árát.
- **Törzsközönség kiűzése:** Az Airbnb-sítés és a belvárosi árszínvonal-emelkedés kiszorítja az állandó lakónépességet, amely a minőségi vendéglátás legstabilabb fogyasztói bázisát adja. Törzsközönség nélkül nincs fenntartható minőségi üzlet.

Különösen éles a paradoxon, hogy miközben a külföldi turisták száma dinamikusan bővült (2024-ben az MTÜ NTAK-adatai szerint 24 százalékkal nőtt a külföldi vendégek száma Budapesten, 2025-ben pedig a KSH szerint a Magyarországra érkező külföldi látogatók száma további 4,4 százalékkal), az éttermek és vendéglátóhelyek száma ezzel párhuzamosan mélypontra süllyedt.

A magyarázat: a turisták száma, az általuk elköltött összeg, és annak megoszlása a minőségi kategóriák között nem mozog együtt. Több turista érkezett, de ez nem fordult át arányos reál-forgalombővülésbe a vendéglátásban (lásd a fenti +0,6%-os volumenadatot), és a többletköltség jelentős része nem a minőségi éttermekben csapódott le.

06 — KÖVETKEZTETÉSEK

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS MEGOLDÁSI IRÁNYOK

A kutatás alapján az alábbi strukturális összefüggések rajzolódnak ki.

1. A lángos-kultúra nem önmagában a probléma — a gyenge minőségű, turistaorientált, „autentikus” ételt imitáló kínálat az, amely imázssrombolóan hat a város egészére. Az imázshatás dokumentálható; azt viszont, hogy ez a kínálat a bérleti piacon ténylegesen kiszorítja-e a magasabb értéket termelő szereplőket, a nyilvános adatokból nem lehet igazolni. Ez a kutatás feltevése, és a szakmai vita egyik legfontosabb nyitott kérdése.
2. A stag party turista nemcsak zajos, hanem gazdaságilag is kedvezőtlen — alacsony egy főre jutó átlagköltséssel, a minőségi vendéglátást elkerülő fogyasztási mintával és súlyos reputációs mellékhatással rendelkezik. A szegmens közvetlen gazdasági súlya ugyanakkor kisebb, mint amekkorát a közbeszéd tulajdonít neki: a bulinegyed a fővárosi vendéglátás forgalmának 3,4 százalékát adta, és Budapesten az italüzletek száma gyorsabban fogy, mint az éttermeké. A kifogás tehát elsősorban a városkép, az imázs és a desztináció pozicionálása felől áll meg, nem piaci térfoglalás formájában.
3. A középkategória a leginkább veszélyeztetett szegmens — a fine dining részben megtalálja saját keresletét (hazai és külföldi gasztronómiailag tudatos vendégek), az olcsó street food a tömeget kiszolgálja; de a megbízható, 4 000–8 000 Ft-os főáras bisztrókonyha nem tud versenyezni sem a forgalomban, sem a bérleti díjban. (A sávot a 2026-os budapesti étlapok alapján határoztuk meg).
4. Desztinációmenedzsment-vákuum blokkolja a megoldást — Karsai Árpád kutatása rámutat: Budapest turizmusát „sem kerületi, sem fővárosi, sem országos szinten nem menedzselik” (55. o.). A Budapest Brand felszámolása és a Turisztikai Kerekasztal elsorvadása után nincs olyan szereplő, amely a desztináció egészére stratégiát alkotna és azt számon is kérné. Ez strukturális vákuumot hagy a desztinációmenedzsmentben — a vákuum okainak feltárása (forráshiány, hatásköri széttagoltság vagy politikai megosztottság) további kutatást igényel.

LEHETSÉGES BEAVATKOZÁSI PONTOK

- A turisztikai adóalap további differenciálása: Az első lépés megtörtént — az étteremre 2026. február 1-jétől, a cukrászdára február 14-től 2 százalék a kulcs a korábbi 4 helyett, a büfé, a gyorsétterem és a szálláshely-szolgáltatás viszont maradt 4 százalékon. A kedvezmény azonban üzlettípushoz kötött, nem minőségfüggő: egy minőségi étterem és egy turistaorientált, étteremként bejegyzett egység egyformán a 2 százalékos sávba esik, miközben a lángosstand jellemzően büféként a 4 százalékosban marad. Ráadásul az adóalapba eleve nem tartozik bele az alkoholforgalom, így a tisztán italra épülő party-infrastruktúra gyakorlatilag kívül esik a körön — vagyis épp az a szegmens, amelynek a terhelése a leginkább indokolt lenne. Egy minőséghez, alapanyag-eredethez vagy üzemi profilhoz kötött, további differenciálás ösztönözhetné a prémium kínálatot.
- Zonális bérleti szabályozás: A legforgalmasabb turistazónákban a tisztán turistaorientált street food üzemek számának korlátozása teret engedne a bisztró-kínálatnak.
- Desztináció-márka újrapozicionálása: Gasztronómiailag tudatos, magasabb költségvetésű vendégek aktív vonzása (culinary tourism programok, Budapest gasztronómiai hotspottá fejlesztése, akárcsak Barcelona, New York, London - Közép-Kelet-Európa legizgalmasabb gasztrófővárosa lehetnének) a buliturista-imázzsal szemben.
- Minőségi kontroll-infrastruktúra: A hungarikum és az autentikus magyar konyha védjegyzési és ellenőrzési rendszerének kiterjesztése a streetfood-szegmensre is.

FÜGGELÉK

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

- [1] Vajda Pierre (gasztroesztéta): „A lángos-nokedli-gulyás mesterhármasa nem alkalmas a magyar konyha képviselőjére” — Index, 2026. május 4.
- [2] G7 Gazdasági Sztorik: „Pár dolog kezd eltűnni a magyar vendéglátásból, például a vendég, a pénztárcája és a szakács” — G7.hu, 2025. június
- [3] Turizmus Online: „Rekordszámú étterembezárást tavaly – de mi lesz idén?” — Turizmus Online, 2026. január
- [4] Csontos Bálint: „Tömegesen tűnnek el a magyar kocsmák és cukrászdák” — Helló Magyar, 2026. május 28. · A budapesti negyedes és az országos 50 ezer → 36 ezer csökkenés KSH-adat; a 14 ezres és a 35 ezres szám a cikkben a Portfolio elemzésére van visszavezetve. A [5] tétel ugyanennek a cikknek az angol változata.
- [5] Csontos Bálint: „Thousands of Hungarian pubs and restaurants are closing at an alarming rate” — Daily News Hungary, 2026. május 27. ·
- [6] Magyar Vendéglátó Ipartestület (MVI): „Statisztikai helyzetjelentés a vendéglátás 2024-es helyzetéről” — MVI.hu, 2025
- [7] Karsai Árpád: „A növekedés csapdájában – Kihívások a budapesti turizmus fejlődésében” — Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok, 2025
- [8] Kassay Tamás: „A növekedés csapdájában – kihívások a budapesti turizmus fejlődésében, avagy a túlturizmus veszélye” — Spabook.net, 2025. május 3. ·
- [9] Pozsgai Rebeka: „Elég jó biznisz a legénybúcsúztatás Budapesten, de nem mindenki örül ennek” — HVG 360, 2019. július 7. ·
- [10] Napi.hu: „Egy nemzetközi lista szerint Budapest azért jó hely, mert olcsó a sör és a kávé” — Napi.hu, 2021 · Eurostat alkohol-árindex alapján. Megjegyzés: ez 2020-as adat; a 2025-ös Eurostat-felmérésben már Olaszország az EU legolcsóbb alkoholárú tagállama
- [11] Offbeat Budapest: „Inside Budapest's Stagpocalypse” — OffbeatBudapest.com, 2019
- [12] Remenyik B. – Barcza A. – Csapó J. – Szabó B. – Fodor Gy. – Dávid L. D.: „Overtourism in Budapest: Analysis of spatial process and suggested solutions” — Regional Statistics, Vol. 11, No. 3 (2021), 179–197. o. · DOI: 10.15196/RS110303

- [13] Pinke-Sziva, Smith, Olt, Berezvai (2019): „Overtourism and the night-time economy: a case study of Budapest” — International Journal of Tourism Cities · ResearchGate

- [14] Pérez Garrido, B. – Sebrek, Sz. Sz. – Semenova, V. – Bal, D. – Michalkó G.: „Addressing the Phenomenon of Overtourism in Budapest from Multiple Angles Using Unconventional Methodologies and Data” — Sustainability, 14(4), 2268 (2022) ·

- [15] Travel And Tour World: „Budapest and Prague Aim to Regain Control of Streets with Stag Party Crackdowns” — a 22 és 6 óra közötti pub crawl-tilalom kizárólag Prágára vonatkozik; Budapesten bírságok, sörbicikli-tilalom és pontszerű nyitvatartási korlátozások — Travel And Tour World, 2025

- [16] Turizmus.com: „Vigyázat: Budapest-overtourism!” — Turizmus.com, 2018 · Weekend Magazin / ausztriai elemzés alapján

- [17] Turizmus.com: „Így alakult át Budapest vendéglátása a pandémia alatt” — Turizmus.com, 2022. február 26. · Interjú Zacsek Ágnessel, a We Love Budapest főszerkesztőjével.

- [18] Tim Adams: „Tourism in Budapest 2025: Rising numbers, luxury hotel boom and slowdown in short-term rentals” — Budapest-Invest.com, 2025. március 27. ·

- [19] Helló Magyar: „Miért térnek vissza – és miért nem – a turisták Budapestre? Több ezer külföldi válaszol” — Helló Magyar, 2025. november 20.

- [20] Válasz Online: „Turisták kontra városok: Budapesten vívják az Airbnb elleni háború következő csatáját” — VálaszOnline, 2024 ·

- [21] KSH: „Helyzetkép, 2025 – Turizmus, vendéglátás” (a kiadvány teljes fejezete) — rekord 47,2 millió vendégéjszaka (+5,1%), vendéglátóhelyi forgalom +0,6% volumen, szálláshely-bevétel 1194 milliárd Ft (+12% folyó áron); a kereskedelmi vendéglátóhelyek száma 2025. június végén 35 404, tíz év alatt –25% (italüzlet és zenés szórakozóhely –43,7%, étterem és büfé –16,1%, cukrászda +1,4%); a turizmushoz köthető ágazatok a bruttó hozzáadott érték 7,0, tovagyűrűző hatással 10,2%-át adták 2024-ben, ebből a szálláshely-szolgáltatás és a vendéglátás együtt 2,3%-ot; Budapest 7,7 millió vendég és 18,3 millió vendégéjszaka; a brit vendégéjszakák 92%-a Budapesthez kötődött; a külföldiek átlagos napi költése 28 ezer Ft, 900 Ft-tal kevesebb az előző évinél — ksh.hu/kiadvanyok/helyzetkep/2025 · közzététel 2026. június 16.

- [22] Turizmus Online (Elek Lenke): „KSH-kutatói elemzés 2025-ről” — GDP 10,2%, külföldi költés +12%, tartózkodás +15%, Terésváros-effektus — turizmusonline.hu · 2026. június 16.

- [23] KSH STADAT 27.2.2.3. (összes vendéglátóhely, június 30-i állapot) — Budapest 10 243 → 8 790 egység (2021–2025), Pest vármegye 4 846 → 4 097; a 2025-ös adatokkal frissítve 2026. május 15-én. Kapcsolódó sajtófeldolgozás: Pénzcentrum / HelloVidék, „Legendás helyek tűntek el 2025-ben” — penzcentrum.hu · 2025. december

- [24] KSH STADAT 27.1.1.20. (a turisztikai szálláshelyek vendégforgalma Budapesten) — a budapesti turisztikai szálláshelyek vendégéjszakáinak 87%-a külföldi (2025: 15 870 ezer külföldi, 2 381 ezer belföldi); a szűkebb, kereskedelmi szálláshelyi körben ez 85% (9 837, illetve 1 793 ezer). Megjegyzés: a korábban hivatkozott decemberi gyorstájékoztató ezt a bontást nem tartalmazza — ksh.hu · 2026. január
- [25] Világgazdaság: „Rekordokat döntött a turizmus – ez a szárnyalás oka a szaktárca szerint” — 2025 júliusában Budapesten 10%-kal több külföldi vendég, KSH-adatok — vg.hu · 2025. szeptember 3.
- [26] Index Gazdaság: „Négyéves csúcsra repült a forint” — a választás előtt 376,56 Ft/€, a Tisza-győzelem után pár óra alatt 366 alá, ~2% erősödés — index.hu · 2026. április 13.
- [27] Bankmonitor: „Forint erősödés: idén tényleg olcsóbban nyaralhatunk külföldön” — 2025. máj. 403,95 Ft/€ → 2026. máj. 358,40 Ft/€, -11,3% éves erősödés — bankmonitor.hu · 2026. június 22.
- [28] Turizmus.com: „Erős forint, óvatosabb turisták: Budapestet is eléri a turisztikai dominóhatás” — Auctoris előrejelzés, 120–450 ezer vendégéjszaka-kiesési sáv — turizmus.com · 2026. június 15.
- [29] Turizmus.com: „Nagyon fáj a megizmosodott forint a külföldi vendégekre építő szolgáltatóknak” — Danubius Hotels 400+ Ft/€ tervezés vs 351 Ft/€ valóság — turizmus.com · 2026. június 29.
- [30] Infostart / InfoRádió: „Lézensz emberek, kora esti bezárások” — MVI (Kőrössi Zoltán alelnök): beutazóknak +12–14% drágulás, csökkenő budapesti költési hajlandóság — infostart.hu · 2026. július 11.
- [31] Meszlényi Tamás: „Szárnyal a forint: tényleg ennyit számít a kormányváltás?” — a választást követően 365 alá erősödött az árfolyam, EU-forrás-várakozások — bank360.hu · 2026. április 14.
- [32] Világgazdaság: „Sokmilliárdos bevételt hozhat a budapesti Bajnokok Ligája-döntő” — +20–30% becsült turistaforgalom, 60–80M€ nemzetközi referencia — vg.hu · 2025. november
- [33] Origo: „Óriásit kaszálhat a Bajnokok Ligája-döntőn Budapest” — GKI becslés: 90–140M€ (32–50 Mrd Ft) a 10 napos eseményablakban; London 2024: 63M€, Madrid 2019: 123M€ — origo.hu · 2026. május 29.
- [34] Németh Viktória: „Budapesti BL-döntő: Presztízs, soft power és gazdasági robbanás a Puskás Arénában” — oeconomus.hu · 2026. május 28., vagyis a május 30-i döntő ELŐTT megjelent előzetes várakozás. Számszerűsített budapesti gazdasági becslést nem tartalmaz; a fogyasztásnövekedésről csak minőségi megállapítást tesz.
- [35] Hungaroring hivatalos: „2026 Formula 1 AWS Magyar Nagydíj” — 41. futam, 2026. júl. 24–26., 40 éve megszakítás nélkül — hungaroring.hu
- [36] Világgazdaság: „Akár 14 ezer forintba is kerülhet egy hamburger a Hungaroringen” — helyszíni büféárak (5–8e Ft meleg étel, 2–2,5e Ft sör) — vg.hu · 2026. július

- [37] Forbes (Suzanne Rowan Kelleher): „Fewer Europeans Are Heading To The U.S. This Summer” — Cirium: EU→USA júliusi jegyfoglalás –14,22%, Frankfurt –36%, Barcelona –26% — forbes.com · 2026. február 5. (A lap azóta átcímezte a cikket.)
- [38] AltexSoft / Skift: „Europe Leads US Tourism Drop as World Cup Boost Falls Short” — 2026. máj. tengerentúli USA-érkezések –6,5%, Nyugat-Európa –10,1% — altexsoft.com · 2026. június
- [39] NomadLawyer (a portál saját elemzése NTTO-adatok alapján; az értékelő megállapítás a szerzőé, nem az NTTO-é, amely kizárólag statisztikai adatközléseket ad ki): „US World Cup Tourism Gains Weaker Than Expected” — a torna a meglévő turizmust helyezte át, nem teremtett új keresletet (crowding-out az USA-n belül) — nomadlawyer.org · 2026. július
- [40] KSH STADAT 27.1.2.5.: „A vendéglátóhelyek száma üzlet típus, vármegye és régió szerint, december 31.” — Budapest, kereskedelmi vendéglátóhelyek: 2021: 8 843 → 2024: 7 973 → 2025: 7 778; étterem, büfé: 5 339 (2024), 5 231 (2025) — ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0037
- [41] KSH STADAT 27.2.2.3.: „A vendéglátóhelyek száma vármegye és régió szerint” — összes vendéglátóhely, külön június 30-i és december 31-i fordulónappal. Budapest: 10 243 (2021. jún. 30.) → 8 790 (2025. jún. 30.), illetve 9 781 → 8 786 (dec. 31.); Pest vármegye 4 846 → 4 097 — ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0067 · frissítve 2026. május 15.
- [42] KSH módszertani leírás — a „kereskedelmi (nyílt rendszerű)” és a zárt rendszerű, munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhely definíciója; a két adatkör különbsége Budapesten 2025. december 31-én 1 008 egység — ksh.hu/docs/hun/modsz/tur_modsz
- [43] KSH STADAT 27.1.1.20.: „A turisztikai szálláshelyek vendégforgalma Budapesten és turisztikai térségenként” — Budapest 2025: 15 870 ezer külföldi és 2 381 ezer belföldi vendégéjszaka (87% külföldi); a kereskedelmi szálláshelyi körben 9 837, illetve 1 793 ezer (85%) — ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0086
- [44] KSH STADAT 27.1.1.3.: „Magyarországra tett külföldi utazások” — 2024→2025: utazások 51 176 → 53 443 ezer (+4,4%), eltöltött napok 115 476 → 132 976 ezer (+15,2%), kiadások 3 339,8 → 3 729,4 milliárd Ft (+11,7%); egy utazásra vetítve 2,26 → 2,49 nap (+10,3%) és 65 261 → 69 782 Ft (+6,9%) — ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0003
- [45] KSH Gyorstájékoztató: „Turisztikai szálláshelyek forgalma, 2026. május” — Terézvárosban a kiadható férőhelyek száma 2026 májusában 44%-kal, a vendégek száma az első öt hónapban 30%-kal csökkent; Budapest vendégforgalma +1,4%, Terézváros nélkül +7,9% — ksh.hu/gyorstajekoztatok/tsz/tsz2605
- [46] KSH Gyorstájékoztató: „Fogyasztói árak, 2026. május” — az éves infláció 1,8%, a szolgáltatások ára ugyanakkor 4,3%-kal emelkedett — ksh.hu/gyorstajekoztatok/far/far2605

- [47] 10/2026. (I. 30.) Korm. rendelet az éttermek versenyképességének javítását szolgáló intézkedésekről, a 24/2026. (II. 13.) Korm. rendelettel módosítva — a turizmusfejlesztési hozzájárulás mértéke 2% az étterem (2026. február 1-jétől) és a cukrászda (február 14-től) vendéglátási szolgáltatásaira — njt.jog.gov.hu
- [48] NAV 101. számú információs füzet: „Turizmusfejlesztési hozzájárulás” — az alapkulcs 4%; az adóalap az étkezőhelyi vendéglátásban „az étel- és a helyben készített, nem alkoholtartalmú italforgalom”, vagyis az alkoholos ital forgalma nem tartozik bele — nav.gov.hu · 2026. május 19.
- [49] Kúria: közlemény a terézvárosi Airbnb-rendelet törvényességi vizsgálatáról (Köf.5.023/2025/4.) — a testület nem találta törvénytörőnek a nulla kiadható napot előíró rendeletet — kuria-birosag.hu · 2025. november 11.
- [50] Telex: „Ötvennégy százalék szavazott az Airbnb kitiltására Terézvárosban” — ügydöntő helyi szavazás 2024. szeptember 2–15., 20,52%-os részvétel, 54% igen — telex.hu · 2024. szeptember 16.
- [51] Portfolio: „Kiderült a szigorú tiltás hatása: milliárdos veszteséget és burjánzó feketepiacot hozott az új szabályozás” — a kieső közel 95 ezer vendégéjszakának csak a negyedét vették át a szállodák, a hirdetések háromnegyede fél évvel később is elérhető — portfolio.hu · 2026. szeptember 3.
- [52] Turizmus.com: „Geopolitikai bizonytalanságok, erős forint: a BL-döntő ellenére is megtorpant a beutazó turizmus Budapesten” (Visit Hungary-elemzés) — 2026 májusában a fővárosban a külföldi utazók száma 1,4%-kal, vendégéjszakáik száma 4,5%-kal csökkent — turizmus.com · 2026. június 29.
- [53] mfor.hu (Elek Lenke): „Hiába a külföldiek budapesti rohama, a magyarok pénztárcája lapos maradt” — innen származik a belföldi utazási arány visszaesésének „főleg vendéglátós” áremelkedésekkel való magyarázata, amely szerzői értelmezés, nem KSH-megállapítás — mfor.hu · 2026. június 16.
- [54] Eurostat: „Comparative price levels for food, beverages and tobacco” — a 2025-ös adatok szerint az alkohol Olaszországban a legolcsóbb az EU-ban (18%-kal az uniós átlag alatt), Finnországban a legdrágább — ec.europa.eu/eurostat
- [55] Eurostat: „How alcohol prices vary across the EU” — a 2020-as felmérés szerint az alkohol Magyarországon volt a legolcsóbb az EU-ban (árszínvonal-index: 73). Ez az adat mára elavult — ec.europa.eu/eurostat · 2021. augusztus 30.
- [56] Karsai Árpád: „A növekedés csapdájában – Kihívások a budapesti turizmus fejlődésében” (teljes szöveg) — „sem kerületi, sem fővárosi, sem országos szinten nem menedzselik Budapest turizmusát” (55. o.); a Budapest Brand felszámolása és a Turisztikai Kerekasztal elsorvadása ugyanott — karsaiconsulting.hu (PDF) · DOI: 10.15170/TVT.2025.10.04.03
- [57] Saga Holidays: „Europe's Most Authentic Food Destinations” — módszertan: 5 000 étterem 125 európai városban, Google-értékelések szövegelemzése, 60% értékelési hangulat + 40% az „authentic”, „homemade”, „traditional” kulcsszavak gyakorisága. Top 5: Budapest 98, Pireusz 97, Athén 96, Bécs 94, Krakkó 92 — holiday.saga.co.uk · 2025. szeptember 22.

- [58] Index: „Nem lesz éjféli záróra a bulinegyedben” — az erzsébetvárosi képviselő-testület 2025. november 12-én 7:5 arányban elutasította a kötelező éjféli zárórát; helyi népszavazás nem volt az ügyben — index.hu · 2025. november 12.
- [59] Erzsébetváros Önkormányzata: 25/2020. (VI. 25.) önkormányzati rendelet az üzletek éjszakai nyitvatartásáról (2025. márciusi módosítás) — éjfélt után csak külön engedéllyel lehet nyitva tartani, az engedély feltétele, hogy a hely „élő szereplős, vagy egyéb erotikus szolgáltatást, műsoros előadást nem nyújt, tart” — erzsebetvaros.hu (PDF)
- [60] Skift (Meghna Maharishi): „Europe–U.S. July Bookings Drop Sharply Ahead of World Cup” — a Cirium-adatok elsődleges közlése: Európa→USA júliusi foglalások –14,2%, Frankfurt –36%, Barcelona –26%, Amsterdam –23% — skift.com · 2026. február 4.
- [61] Travel Weekly (Robert Silk): „Cirium shows July transatlantic bookings are significantly down” — a Cirium-adatok irányfüggők: Barcelonából az USA felé –26%, az USA-ból Barcelona felé viszont +5% — travelweekly.com · 2026. február 5.
- [62] GKI Gazdaságkutató: „What's the economic value of a Budapest Champions League final?” — 90–140 millió euró (32–50 milliárd forint) közvetlen gazdasági hatás a mintegy tíznapos eseményablakban; 50–70 ezer külföldi szurkoló, 700–1000 €/fő költség — research.gki.hu · 2026. május 29.
- [63] Turizmus.com: „KSH Helyzetkép” — a turizmushoz kapcsolódó ágazatok a multiplikátorhatásokat is figyelembe véve 2024-ben a bruttó hozzáadott érték 10 százalékát adták (ez más mutató, mint a Tóth Tamás által említett, 2025-re vonatkozó 10,2%-os GDP-arány) — turizmus.com · 2026. június 16.
- [64] Cushman & Wakefield: „Main Streets Across the World 2025” — a budapesti Fashion Street éves bérleti díja 1 920 €/m²/év (160 €/m²/hó), egy év alatt +33%, Európa legnagyobb drágulása; a Váci utcát megelőzve lett a város első számú üzletutca — digital.cushmanwakefield.com · 2025. november
- [65] hvg.hu: „Öt éve nem látott tolongás van a Váci utcában” (Colliers-elemzés, Csörgő Anita) — a Váci utcai bérleti díjak 2024 eleje óta +15%, átlagosan 160 €/m²/hó; nincs üresedés, és 50–100 ezer eurós kulcspénz jelent meg. A cég a keresletet kifejezetten a turizmussal magyarázza — hvg.hu · 2025. augusztus 6.
- [66] Trade magazin: „Kettős arcot mutat a kiskereskedelmi ingatlanpiac” — a belvárosi kerületekben (V., VI., VII.) nettó 8–12 ezer Ft/m²/hó, az Andrásy úton akár 28 ezer Ft/m²/hó, a külső kerületekben 2–4 ezer Ft/m²/hó — trademagazin.hu · 2025. május 5.
- [67] KSH STADAT 20.8.1.9.: „A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete nemzetgazdasági ágankint, TEÁOR'08” — szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás 2025: 451 393 Ft/fő/hó, a nemzetgazdasági átlag (705 014 Ft) 64,0%-a; ez a legalacsonyabb keresetű nemzetgazdasági ág. A második legalacsonyabb az egyéb szolgáltatás (535 360 Ft), a legmagasabb a pénzügyi, biztosítási tevékenység (1 156 166 Ft). 2024-ben ugyanez az arány 415 069 / 646 635 = 64,2% volt, tehát nem egyszeri kiugrás. Megjegyzés: a KSH ága a szállodákat is tartalmazza; a szűken vett vendéglátás keresete ettől alacsonyabb (lásd [69]) — ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0183

- [68] KSH STADAT 20.9.1.17.: „Üres álláshelyek száma és aránya nemzetgazdasági ágankint, negyedévente” — a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágban a betöltetlen álláshelyek aránya 2025-ben 1,1–1,2%, tartósan a nemzetgazdasági átlag (1,9–2,1%) alatt. Ez az adat nem igazol vissza klasszikus munkaerőhiányt — ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0159
- [69] Zerényi Károly (MVI): „Statistikai helyzetjelentés a vendéglátásról, 2025” — a szűken vett vendéglátás bruttó átlagkeresete 420 ezer Ft, a nemzetgazdasági átlag 60%-a; a felszolgálási díjjal együtt 501 ezer Ft — mvi.hu (PDF) · 2026. június
- [70] HR Portál: „15–20 ezer dolgozó hiányzik a vendéglátásból” — Kovács László MVI-elnök: 15–20 ezerrel kevesebb munkavállaló dolgozik az ágazatban, mint a járvány előtt, és 9–10 ezerrel kevesebb vendéglátóhely működik. Fontos: ez létszámvesztés, nem betöltetlen álláshely — hrportal.hu · 2026. február 5.
- [71] Bucsky Péter (G7): „Nagy üzlet a feketézéssel fertőzött bulinegyed, csak nem a kerületnek” — Bisnode cégadatok alapján a bulinegyed 17,8 milliárdos árbevétele a fővárosi vendéglátás 521 milliárdos forgalmának mindössze 3,4%-át adta 2018-ban; a vizsgált 198 cégből 56 veszteséges volt — telex.hu/g7 · 2019. december 9. (2018-as adatok)
- [72] KSH STADAT 27.1.1.25.: „A vendéglátás-forgalom főbb árucsoportonkénti megoszlása” — az ételforgalom aránya 73,16% (2015) → 78,64% (2025), az alkoholtartalmú italé 11,39% → 8,00%. Az italforgalom súlya tehát országosan tartósan csökken — ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0029
- [73] KSH STADAT 27.1.2.5. (budapesti üzlettipusok) — Budapesten 2019 és 2025 között az italüzletek és zenés szórakozóhelyek száma 2 629-ről 1 936-ra (–26,4%), az éttermeké és büféké 6 683-ról 5 231-re (–21,7%) csökkent: a party-szegmens gyorsabban fogy, mint az éttermek — ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0037
- [74] Horti Flóra (MBH Elemzési Centrum): „Költségsokk után fogy a vendéglátóhelyek száma, miközben a forgalom alig nő” — a vendéglátóhelyek reálforgalma 2019 és 2025 között mindössze 1,4%-kal nőtt; Budapesten 20%-kal esett vissza az egységek száma, de az utóbbi két évben már csak 2%-kal — profitline.hu · 2026. július 29.
- [75] Eurostat, „Structural business statistics – overview of activities” (sbs_ovw_act), NACE I56, vállalkozások száma (ENT_NR), 2021→2024, mind a 27 EU-tagállamra tételesen lekérdezve. Csökkenő országok: Magyarország 27 979 → 26 370 (–5,8%), Dánia 12 956 → 12 478 (–3,7%), Olaszország 269 586 → 265 624 (–1,5%), Lettország 2 968 → 2 941 (–0,9%), Svédország 26 139 → 26 022 (–0,4%). A további 22 tagállam mindegyikében nőtt az állomány; uniós medián +3,6%. A turizmusnak erősen kitett mezőny: Görögország 76 448 → 76 728 (+0,4%), Spanyolország 260 581 → 263 975 (+1,3%), Horvátország 17 446 → 17 784 (+1,9%), Csehország 47 102 → 48 091 (+2,1%), Lengyelország 57 592 → 59 657 (+3,6%), Portugália 71 882 → 74 524 (+3,7%), Szlovákia 15 945 → 16 637 (+4,3%), Szlovénia 8 192 → 8 688 (+6,1%). Ellenőrzés: a 27 tagállam 2021-es értékeinek összege (1 524 875) pontosan megegyezik az Eurostat hivatalos EU27-aggregátumával. A 2024-es értékek előzetesek („p”) — ec.europa.eu/eurostat (sbs_ovw_act) · adatfrissítés: 2026. szeptember 15.
- [76] Eurostat, „Nights spent at tourist accommodation establishments” (tour_occ_ninat) — Magyarország 2019: 33 199 961, 2025: 33 075 720 vendégéjszaka (–0,4%); Szlovákia 2019: 17 225 333, 2024: 14 666 864 (–14,9%). A turizmus volumene és a vendéglátóhelyek száma nem mozog együtt — ec.europa.eu/eurostat (tour_occ_ninat)

- [77] KSH STADAT 27.1.1.23.: „A vendéglátóhelyek számának alakulása üzlettípus szerint, december 31.” — országosan 51 329 (2019) → 43 575 (2024) → 41 852 (2025), azaz –15,1%, illetve –18,5% — ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0027 · frissítve 2026. május 15.
- [78] Dining Guide: „Egyre kevesebb étterem, szűkülő középosztály és átalakuló fogyasztás – Mi történik a magyar vendéglátással?” — Pogátsa Zoltán közgazdász keresleti oldali magyarázata: a magyar társadalom mintegy kétharmada nem éri el az európai középosztály jövedelmi szintjét. Megjegyzés: a cikk vendéglátóhely-száma (31 628 → 27 933) egyik általunk ellenőrzött KSH-sorral sem egyezik, és a cikk nem nevez meg adatforrást — diningguide.hu · 2026. szeptember 15.

MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉS

A forrásalapú elemzés során fejlett AI technológiát is használtunk: a nyilvánosan elérhető statisztikai kiadványok, sajtóforrások és szakmai elemzések feltárását, rendszerezését és összevetését AI-támogatással végeztük. Minden számadat a tanulmány végén tételesen hivatkozott forrásból származik — ahol elérhető volt, elsődleges statisztikai forrásból, néhány esetben az azt feldolgozó szaksajtóból; a hivatkozás mindkét esetben jelöli a forrás jellegét. A mechanizmusra vonatkozó ok-okozati állítások ezzel szemben a szerző piaci tapasztalatán alapuló feltevések, amelyeket a szöveg külön megjelöl. Az anyag emberi szerkesztői ellenőrzésen ment át. A tanulmány állításait 2026 szeptemberében tételes, forrásonkénti utóellenőrzésnek is alávetettük; a hivatkozások és az adatok ennek eredményéhez igazodnak, a megváltozott jogszabályi és statisztikai környezet átvezetésével. A kutatás mögötti tézist ugyanakkor a saját piaci tapasztalataink, valamint ügyfeleink, partnereink, és kapcsolati hálónk által szolgáltatott üzleti eredmények, teljesítmény beszámolók alapján kezdtük el boncolni.